



Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2-1(102)-1681/2021

02.11.2021

ALİ MƏHKƏMƏ

Azərbaycan Respublikası adından

**Azərbaycan Respublikası
Ali Məhkəməsinin İnzibati Kollegiyasının**

**İddiaçı Azərbaycan
Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət
Sosial Müdafiə Fondunun Salyan rayon şöbəsinə qarşı iş üzrə**

Q Ə R A R İ

Açar sözlər: Ali Məhkəmənin göstərişlərinin icra edilməməsi; işin hallarının araşdırılmaması

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İnzibati Kollegiyası hakimlər Bədəlov Kəmaləddin Nurəddin oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Rəsulbəyova Nigar İmran qızı və Hüseynov İlqar Kamil oğlundan ibarət tərkibdə, Səfərova Mətanət İsa qızının katibliyi, cavabdehin vəkili Vəkil iştirakı ilə,

İddiaçı (bundan sonra iddiaçı) cavabdeh Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Cavabdehnə (bundan sonra cavabdeh) qarşı “işlədiyi illərin sosial sığorta stajı kimi müəyyən edilərək, hüququn yarandığı tarixdən əmək pensiyası təyin edilməsi öhdəliyinin cavabdehin üzərinə qoyulması” tələbinə dair inzibati iş üzrə Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati Kollegiyasının 2-1(106)-38/2021 sayılı, 25 may 2021-ci il tarixli qərarından cavabdeh tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətinə əsasən işə Ali Məhkəmənin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq aşağıdakı qərarı qəbul etdi.

İŞİN HALLARI

1. İddiaçı xx.xx.1963-cü il tarixdə anadan olmuşdur.
2. İddiaçıya məxsus 20.11.1999-cu il tarixli əmək kitabçasına əsasən o, 01.01.1978-ci il tarixdən 07.03.1990-cı ilədək SSRİ-nin 50 illiyi adına pambıqçılıq sovxozunda və 01.01.1991-ci ildən 03.12.1997-ci il tarixədək “Aydınğun” kolxozunda əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmuşdur.
3. Nikahın bağlanması haqqında və doğum haqqında şəhadətnamələrə əsasən, X1 Sevdə Həsən qızı ilə 10 avqust 1983-cü il tarixdə rəsmi nikaha daxil olmuş, bu barədə nikahın bağlanması haqqında akt qeydləri kitabında müvafiq qeydiyyat aparılmış və X19 “Mehdiyeva” soyadını qəbul etmişdir. Onların birgə nikahından 7 uşaqları doğulmuşdur: 18.05.1984-cü il təvəllüdlü X12, 14.07.1988-ci il təvəllüdlü X13, 12.11.1989-cu il təvəllüdlü X3, 01.10.1991-ci il təvəllüdlü X17, 06.07.1993-cü il təvəllüdlü X14, 18.09.1994-cü il təvəllüdlü X15 və 21.01.1997-ci il təvəllüdlü X16.
4. Salyan rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Qaraçala qəsəbə inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsinin 09.07.2019-cu il tarixli arayışına əsasən, iddiaçı uşaqları X4, X5, X2, X9, X6, X7 və X8 8 yaşına kimi böyüdüb tərbiyə etmişdir.
5. İddiaçı ona yaşa görə pensiya təyin edilməsi ilə bağlı cavabdehə müraciət etmiş, cavabdehin iddiaçıya ünvanladığı 15.03.2019-cu il tarixli məktubla müraciətin təmin olunmadığını bildirərək qeyd etmişdir ki, “Əmək pensiyaları haqqında” Qanunun 7-ci maddəsinə əsasən, 01.07.2017-ci il tarixədək 60 yaşına çatmış qadınların azı 12 il sığorta stajı olduqda yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır. Eyni zamanda, Qanunun 8.1-ci maddəsinə əsasən, 5 və daha çox uşaq doğub onları 8 yaşınadək tərbiyə etmiş və azı 10 il sığorta stajı olan qadınların bu qanunun 7-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən olunmuş yaş həddi (60 yaş) hər uşağa görə 1 il azaldılmaqla (7 uşaq ana üçün (60-7) = 53 yaş) yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır. Qeyd edilənlərə əsasən iddiaçının 10 il sığorta stajı olmadığı üçün iddiaçının yaşa görə əmək pensiyası hüququ yoxdur.

İŞ ÜZRƏ QƏBUL EDİLMİŞ MƏHKƏMƏ AKTLARI

a) birinci instansiya məhkəməsindəki icraat

6. İddiaçı 26 aprel 2019-cu il tarixdə cavabdehə qarşı iddia ərizəsi, sonradan iddia tələbinin dəqiqləşdirilməsi barədə ərizə ilə məhkəməyə müraciət edərək, işlədiyi illər sosial sığorta stajı kimi müəyyən edilərək, ona hüququnun yarandığı tarixdən əmək pensiyası təyin edilməsi öhdəliyinin cavabdehin üzərinə qoyulması barədə qərar qəbul olunmasını xahiş etmişdir.
7. İddia onunla əsaslandırılmışdır ki, iddiaçı Salyan rayonunda yerləşən 1 nömrəli pambıqçılıq sovxozunda işləyərək əmək haqqı almışdır. İşlədiyi illərlə bağlı əmək kitabçasında müəyyən qeydlər aparılmışdır. İşlədiyi illərin onun iş stajına daxil edilməsi üçün cavabdeh inzibati orqana müraciət etmiş, lakin onun müraciətinin təmin olunmasından əsassız olaraq imtina edilmişdir.
8. Şirvan İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin (hakim: R. İsmayılov) 11 iyul 2019-cu il tarixli 2-1(086)-1622/2019 sayılı qərarı ilə iddia təmin edilərək iddiaçının işlədiyi illər sosial sığorta stajı kimi nəzərə alınmaqla, ona hüququnun yarandığı 15.02.2016-cı il tarixdən əmək pensiyasının təyin edilməsi öhdəliyi cavabdehin üzərinə qoyulmuşdur.

9. Birinci instansiya məhkəməsi qeyd etmişdir ki, iddiaçı 01.01.1978-ci il tarixdən 07.03.1990-cı il tarixədək "SSRİ-nin 50 illiyi" adına 1 nömrəli pambıqçılıq sovxozunda, 01.01.1991-ci il tarixdən 03.12.1997-ci il tarixədək "Aydingün" adına kolxozda işləmişdir. Ümumi iş stajı 18 il, 04 ay, 08 gün təşkil edir. Bu, iş materiallarına əlavə edilmiş iddiaçıya məxsus əmək kitabçasının təsdiq edilmiş surəti ilə sübut olunur. Həmçinin, qanunvericiliyin tələblərinə əsasən, 2016-cı ildə qadınlara əmək pensiyası təyin olunması üçün tələb olunan yaş həddi 60 yaşdan 7 uşağa görə 7 il azaldılmaqla, iddiaçının 15.02.2016-cı il tarixdə 53 yaşlı olduğundan onun yaşa görə əmək pensiyası almaq hüququ yaranır. Cavabdeh inzibati orqan tərəfindən iddiaçıya yaşa görə əmək pensiyasının təyin edilməsindən imtina edilmişdir. İş materiallarına əlavə edilmiş iddiaçıya məxsus əmək kitabçasının təsdiq edilmiş surətini nəzərə alaraq məhkəmə hesab edir ki, iddiaçıya yaşa görə əmək pensiyasının təyin edilməsi üçün kifayət edən iş stajı vardır. Cavabdehin imtinasına səbəb olmuş iş stajı dövrü əmək kitabçası ilə öz təsdiqini tapır.

10. Şirvan İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin (hakim: R.T.İsmayılov) 11 iyul 2019-cu il tarixli 2-1(086)-1622/2019 sayılı qərarından cavabdeh apellyasiya şikayəti vermişdir.

b)apellyasiya instansiyası məhkəməsindəki birinci icraat

11. Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının (sədrlik edən: Z.A.Zeynalov, hakimlər: İ.Q.Əsədov və M.K.Həsənov) 21 noyabr 2019-cu il tarixli, 2-1(106)-782/2019 sayılı qərarı ilə cavabdehin apellyasiya şikayəti təmin edilməmiş, birinci instansiya məhkəməsinin qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

12. Apellyasiya məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin mövqeyi ilə razılaşmışdır.

13. Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının 21 noyabr 2019-cu il tarixli, 2-1(106)-782/2019 sayılı qərarından cavabdeh kassasiya şikayəti vermişdir.

c)kassasiya instansiyası məhkəməsindəki birinci icraat

14. Ali Məhkəmənin İnzibati Kollegiyasının (sədrlik edən: R.S.Nəbizadə, hakimlər: Z.M.Quliyev və İ.Ə.Şəfiyev) 17 iyun 2020-ci il tarixli 2-1(102)-585/2020 sayılı qərarı ilə cavabdehin kassasiya şikayəti qismən təmin edilmiş, Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının 21 noyabr 2019-cu il tarixli, 2-1(106)-782/2019 sayılı qərarı ləğv edilmiş, iş təkrar baxılması üçün həmin məhkəməyə qaytarılmışdır.

15. Məhkəmə qeyd etmişdir ki, iddiaçının iş stajı barədə məlumatlar əmək kitabçasında əksini tapsa da, əmək kitabçasında olan məlumatlarla bağlı araşdırma aparılmamışdır. İddiaçı sonuncu dəfə 3 dekabr 1997-ci ildə kolxoz üzvlüyündən azad edilərsə də, əmək kitabçası onun əmək fəaliyyəti olmayan dövrdə, yəni 20 noyabr 1999-cu ildə tərtib edilmiş, 20 noyabr 1999-cu ildə əmək kitabçası tərtib edilərkən onun peşəsi fəhlə kimi qeyd edilmiş, lakin iddiaçının 20 noyabr 1999-cu ildə fəhlə işləməsi yoxlanılmamış, əmək kitabçasının hansı orqan tərəfindən tərtib edilməsi aydınlaşdırılmamış, əmək kitabçasında iddiaçının 1978-1990-cı illərdə sovxozda fəhlə, 1991-1997-ci illərdə kolxoz üzvü olması qeyd edilmiş, həmin halların təsdiq edilməsi üçün sorğu edilib dövlət arxivindən məlumat alınmamışdır. İddiaçının kolxoz üzvlüyündə stajı ilə bağlı da araşdırma aparılmamışdır.

d)apellyasiya instansiyası məhkəməsindəki ikinci icraat

16. Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının 21 noyabr 2019-cu il tarixli, 2-1(106)-782/2019 sayılı qərarı ilə (sədrlik edən:T.X.Heydərov, hakimlər: T.S.Kərimov və İ.H.Əhmədov) cavabdehin apellyasiya şikayəti təmin edilməmiş, birinci instansiya məhkəməsinin qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

17. Apellyasiya məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin mövqeyi ilə razılaşmışdır.

18. Şirvan Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati-İqtisadi Kollegiyasının 21 noyabr 2019-cu il tarixli, 2-1(106)-782/2019 sayılı qərarından cavabdeh kassasiya şikayəti vermişdir.

KASSASIYA ŞİKAYƏTİNİN VƏ ONA QARŞI ETİRAZIN DƏLİLLƏRİ, MƏHKƏMƏ İCRAATI İŞTİRAKÇILARININ İZAHATLARI

a) Kassasiya şikayətinin dəlilləri:

19. Kassasiya şikayətində cavabdeh qeyd etmişdir ki, əmək kitabçası və arxiv arayışlarında əks olunan məlumatlar arasında, eləcə də işə qəbul və azad etmə tarixləri ilə bağlı uyğunsuzluq mövcuddur. Bundan əlavə, iddiaçının işə qəbul olunduğu tarix - 01.01.1978-ci il bazar gününə təsadüf edir. Həmçinin, pambıqçılıq sovxozunun şəxsi heyət üzrə əmrlərində iddiaçının iş fəaliyyəti ilə bağlı qeydlər aşkar edilməmişdir. Bundan başqa, iddiaçının əmək kitabçası 1999-cu ildə - işləmədiyi dövrdə açılmış, məhkəmə isə bu hallara qiymət verməmişdir.

b) Kassasiya şikayətinə qarşı etirazın dəlilləri:

20. Kassasiya şikayətinə etiraz daxil olmamışdır.

c) Məhkəmə icraatı iştirakçılarının izahatları:

21. Məhkəmə kollegiyasının iclasında cavabdehin vəkili kassasiya şikayətini müdafiə edərək onun təmin olunmasını xahiş etdi.

22. İddiaçı məhkəmə kollegiyasının iclasında iştirak etməmişdir. Məhkəmə kollegiyası iddiaçının iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

TƏTBİQ EDİLƏN HÜQUQ

23. "Vətəndaşların pensiya təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu: Maddə 67. İş stajına daxil edilən əmək fəaliyyətinin növləri:

Mülkiyyət və təsərrüfatçılıq formalarından asılı olmayaraq müəssisələrdə, idarələrdə, təşkilatlarda və kooperativlərdə əmək müqaviləsi və ya üzvlük əsasında əmək fəaliyyəti xarakterindən və müddətindən asılı olmayaraq ümumi iş stajına daxil edilir.

Əgər kolxoz üzvü ictimai təsərrüfatda müəyyən edilmiş əmək iştirakı minimumunu üzürlü səbəb olmadan yerinə yetirməyibsə, 1965-ci ildən sonrakı dövr üçün kolxozda iş stajı hesablanarkən iş vaxtı bu dövrdə müəyyən olunmuş minimum əmək iştirakı normasına görə faktik müddət üzrə nəzərə alınır.

24. "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu :

Maddə 7. 62 yaşına çatmış kişilərin və 57 yaşına çatmış qadınların *azı 12* il sığorta stajı olduqda (bu Qanunun qüvvəyə mindiyi gündək yaşa görə əmək pensiyası təyin edilmiş şəxslər istisna olmaqla) yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır. (01.07.2017-ci ilədək qüvvədə olan redaksiyası)

Qeyd: Bu Qanunun 7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş kişilərin yaş həddi 2010-cu il yanvarın 1-dən başlayaraq 2012-ci ilin yanvarın 1-dək, qadınların yaş həddi 2010-cu ilin yanvarın 1-dən başlayaraq 2016-cı ilin yanvarın 1-dək hər il altı ay artırılır.

Maddə 8.1. Beş və daha çox uşaq doğub onları səkkiz yaşınadək tərbiyə etmiş və azı 10 il sığorta stajı olan qadınların bu Qanunun 7-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən olunmuş yaş həddi hər uşağa görə 1 il azaldılmaqla yaşa görə əmək pensiyası hüququ vardır. (01.07.2017-ci ilədək qüvvədə olan redaksiyası)

25. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosesual Məcəlləsi:

Maddə 12.1. Məhkəmə proses iştirakçılarının izahatları, ərizə və təklifləri ilə, onların təqdim etdikləri sübutlarla və işdə olan digər materiallarla kifayətlənməyərək, mübahisənin düzgün həlli üçün əhəmiyyət kəsb edən bütün faktiki halları xidməti vəzifəsinə görə araşdırmağa borcludur.

Maddə 58.7. Sübutlar məhkəmə tərəfindən tam və hərtərəfli araşdırıldıqdan sonra qiymətləndirilir.

Maddə 91. Ali Məhkəmə mübahisə ilə bağlı işə şikayət həddində baxır və yalnız apelyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

Maddə 94.1. Kassasiya şikayəti məhkəmə qərarının tam formada təqdim olunduğu gündən 1 ay, məhkəmə qərarının təqdim olunduğu gündən, həmçinin bu Məcəllənin 131.3-cü və 132.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda 10 gün müddətində müvafiq apelyasiya instansiyası məhkəməsi vasitəsi ilə verilir.

Maddə 94.2. Şikayətdə mübahisə edilən məhkəmə qərarı və ya qərarı barədə məlumatlar göstərməli və şikayət əsaslandırılmalıdır.

Maddə 94.4. Şikayətin əsaslandırma hissəsində şikayəti verən şəxsin tələbi göstərməlidir.

Maddə 96.5. Şikayətin əsaslı olduğu hallarda Ali Məhkəmə, bir qayda olaraq, mübahisə ilə bağlı işə dair özü qərar qəbul edir. Mübahisə ilə bağlı iş üzrə araşdırmanın davam etdirilməsinin zəruri olduğu hallarda, Ali Məhkəmə mübahisə edilən qərarı ləğv etməyə və işi təkrar baxılması üçün müvafiq apellyasiya instansiyası məhkəməsinə göndərməyə haqlıdır.

Maddə 96.11. Mübahisə edilən qərarla bağlı Ali Məhkəmənin hüquqi mövqeyi apelyasiya instansiyası məhkəmələri üçün məcburidir.

Maddə 98.1. Ali Məhkəmənin inzibati mübahisələrə dair iş üzrə qərarı qətidir.

KASSASIYANIN MÜMKÜNLÜYÜ, KASSASIYA BAXIŞININ HƏDLƏRİ

26. Kassasiya şikayəti vaxtında verilmiş, şikayət formal baxımdan lazımi qaydada əsaslandırılmış və şikayətçinin tələbləri göstərilmişdir. Ona görə də, şikayət mümkün hesab edilmişdir.

27. Apelyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı bütövlükdə mübahisələndirildiyi üçün hazırkı icraat çərçivəsində məhkəmə aktının qanuniliyi və əsaslılığı tam yoxlanılacaqdır.

KASSASIYA İNSTANSİYASI MƏHKƏMƏSİNİN MÖVQEYİ

28. Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apelyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən işə baxılan zaman maddi və prosessual hüquq normalarının tələblərinə riayət edilmədiyindən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı ləğv olunmalıdır. Bu aşğıdakı səbəblərdən irəli gəlir.

29. Hazırkı iş üzrə iddiaçı işlədiyi illərin sosial sığorta stajı kimi müəyyən edilərək, ona hüququnun yarandığı tarixdən əmək pensiyası təyin edilməsini xahiş edir və iş stajını təsdiq edən sənəd kimi əmək kitabçasını təqdim edir. Cavabdeh isə əmək kitabçasındakı məlumatların həqiqiliyini qəbul etməyərək iddiaçının qanunla tələb olunan sığorta stajına malik olmadığını bildirir.

30. İddiaçıya pensiya təyin edilməsi üçün qanunvericiliyin tələbinə görə azı 10 il sığorta stajı mövcud olmalıdır.

31. Əmək kitabçasında olan məlumatlara görə, iddiaçı 01.01.1978-ci il tarixdən 07.03.1990-cı il tarixədək "SSRİ-nin 50 illiyi" adına 1 nömrəli pambıqçılıq sovxozunda, 01.01.1991-ci il tarixdən 03.12.1997-ci il tarixədək "Aydingün" adına kolxozda işləmişdir. Belə olan halda, əmək kitabçasına əsasən ümumi iş stajı 18 il, 4 ay, 8 gün təşkil edir.

32. Cavabdeh iddiaçıya məxsus əmək kitabçasındakı məlumatların mötəbərliyini mübahisələndirdiyindən işə kassasiya qaydasında ilk dəfə baxılarkən təkrar apellyasiya baxışında əmək kitabçasında olan məlumatlarla bağlı araşdırma aparılmasına, əmək kitabçasının iddiaçının əmək fəaliyyəti olmayan dövrədə, yəni 20 noyabr 1999-cu ildə tərtib edilməsinə, əmək kitabçasının hansı orqan tərəfindən tərtib edilməsi məsələsinin aydınlaşdırılmalı olmasına, iddiaçının 1978-1990-cı illərdə sovxozda fəhlə, 1991-1997-ci illərdə kolxoz üzvü olması ilə bağlı dövlət arxivinə sorğu edilməsinə dair göstərişlər verilmişdir.

33. Lakin işə baxan apellyasiya instansiya məhkəməsi göstərişləri natamam icra etmiş, iş üzrə sübutları və halları hərtərəfli araşdırmamış, iddiaçının iş stajı ilə bağlı sübutlar arasındakı ziddiyyətləri aradan qaldırmadan qərar qəbul etmişdir.

34. Belə ki, məcburetmə və ya öhdəliyin icrası haqqında iddialar üzrə mübahisələr həll olunarkən cavabdeh inzibati orqanın imtinasının qanuni və əsaslı olub-olmadığının müəyyən edilməsi ilə yanaşı, iddiaçının mövcud hüquqi vəziyyətin dəyişdirilməsini (arzuladığı inzibati aktın qəbul edilməsini, öhdəliyin icrasını) tələb etməkdə nə dərəcədə haqlı olduğu da müəyyən edilir. Buna görə də, məhkəmələr işə baxarkən cavabdehin imtina, etiraz və apelyasiya şikayətlərinin dəlillərinə münasibət bildirməli olsalar da, yalnız həmin dəlillərin araşdırılması və qiymətləndirilməsi ilə məhdudlaşmayaraq, işin mahiyyəti üzrə həll edilməsinə təsir edən hissədə, yəni iddiaçıya arzuladığı pensiyanın təyin edilməsinə və ya yenidən hesablanmasına imkan verən bütün zəruri faktiki halların mövcudluğunu müəyyən etməli və onlara tətbiq edilməli hüquq normaları əsasında məsələyə qiymət verməlidirlər. Nəticə etibarilə, nəzərə alınmalıdır ki, cavabdeh inzibati orqanın şəxsə ünvanladığı imtinada istinad olunan əsaslardan, eləcə də daha sonra məhkəmə icraatının gedişində tərəflərin verdiyi izahatlardan və etirazlardan, həmçinin apelyasiya şikayətlərinin dəlillərindən asılı olmayaraq, hər bir halda, iddiaçının qanunla tələb olunan iş stajına malik olub-olmaması məhkəmə araşdırmasının predmetini təşkil edir.

35. İddiaçıya məxsus əmək kitabçasında əks olunmuş iş stajı ilə bağlı apellyasiya instansiya məhkəməsi tərəfindən arxivə sorğu ünvanlanmış və iddiaçının iş stajına dair arxiv arayışı əldə olunsa da, arxiv arayışındakı məlumatlarla əmək kitabçasındakı məlumatların arasındakı ziddiyyət məhkəmə tərəfindən qiymətləndirilməmişdir.

36. Belə ki, əmək kitabçasına əsasən iddiaçı 01.01.1978-ci il tarixdən 07.03.1990-cı il tarixədək "SSRİ-nin 50 illiyi" adına 1 nömrəli pambıqçılıq sovxozunda işləsə də, arxiv arayışında iddiaçının 01.01.1979-cu ildən həmin sovxozda işləməsi qeyd olunub. Bundan əlavə, əmək kitabçasında 07.03.1990-cı ildə iddiaçının sovxozdakı işdən azad olunduğu qeyd edilərsə də, arxiv arayışında 01.05.1990-cı ildə fəhlə kimi mövsümi işlərdə işləməsi qeyd olunub.

37. Eləcə də, iddiaçının kolxozdakı stajı ilə bağlı isə arxivdə yalnız 1997-ci ilə aid məlumat (12 gün işləmişdir) var. Belə ki, iddiaçının 1991-1996-cı illərdə kolxozda işləməsi ilə bağlı arxivdə məlumat aşkar edilməmişdir.

38. Halbuki, 1964-cü il 15 iyul tarixdə qəbul edilmiş və 1965-ci il 1 yanvar tarixdən qüvvəyə minmiş və iddiaçının qeyd etdiyi illərdə qüvvədə olmuş "Kolxoz üzvlərinin pensiyaları və müavinətləri haqqında" SSRİ Qanununun icrası ilə bağlı SSRİ Nazirlər Sovetinin 1964-cü il 17 oktyabr tarixli 859 №-li Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Kolxoz üzvlərinin pensiyalarının təyin edilməsi və ödənilməsi qaydaları haqqında" Əsasnamənin 48-ci bəndinə əsasən, 1965-ci ildən sonrakı dövr üçün pensiya hüququ verən iş stajı hesablanarkən kolxoz üzvünün ictimai təsərrüfatda müəyyən edilmiş əmək iştirakı (adam günü) minimumunu üzrlü səbəb olmadan yerinə yetirmədiyi və ya işə çıxmanın müəyyən edilmiş minimumuna malik olmadığı illər staj müddətinə daxil edilmir.

39. "SSRİ-də vətəndaşların pensiya təminatı haqqında" 1990-cı il 15 may tarixli SSRİ Qanununun 67-ci maddəsinin birinci hissəsinə əsasən, əgər kolxoz üzvü ictimai təsərrüfatda müəyyən edilmiş əmək iştirakı minimumunu üzrlü səbəb olmadan yerinə yetirməyibsə, 1965-ci ildən sonrakı dövr üçün kolxozda iş stajı hesablanarkən iş vaxtı bu dövrdə müəyyən olunmuş minimum əmək iştirakı normasına görə faktik müddət üzrə nəzərə alınır.

40. Eyni məzmunlu müddəa 1992-ci il sentyabrın 23-də qəbul edilmiş "Vətəndaşların pensiya təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda (2007-ci il 6 mart tarixli, 260-İİİQD nömrəli Qanuna əsasən qüvvədən düşmüşdür) nəzərdə tutulmuşdur (Qanunun 67-ci maddəsi).

41. Lakin apellyasiya məhkəməsi yuxarıda qeyd edilən normaların tələblərini pozaraq iddiaçının kolxozda işlədiyini iddia etdiyi müddət ərzində əmək iştirakı minimumunu yerinə

yetirib-yetirməməsi məsələsini araşdırmadan əmək kitabçasındakı qeydə əsasən onun 1991-1997-ci illərdə kolxozda işlədiyi illəri sığorta stajına daxil etmişdir.

42. Bundan əlavə, əmək kitabçasından görünür ki, iddiaçı sonuncu dəfə 3 dekabr 1997-ci ildə kolxoz üzvlüyündən azad edilmişdir. Lakin əmək kitabçası onun əmək fəaliyyəti olmayan dövrdə, yəni 20 noyabr 1999-cu ildə tərtib edilmişdir. Belə olan halda, əmək kitabçasının hansı orqan tərəfindən və hansı sənədlər əsasında tərtib edilməsi aydınlaşdırılmalı olduğu halda, bu hal aydınlaşdırılmamışdır.

43. Beləliklə, apellyasiya instansiyası məhkəməsi iddiaçının əmək kitabçasında olan məlumatların həqiqiliyini müəyyən etmək üçün hərtərəfli araşdırma aparmamışdır. Qanunvericiliyə görə, 1 yanvar 2006-cı ilə qədər olan dövrlə bağlı iş stajını təsdiq edən sənəd əmək kitabçası olsa da, iddiaçının iş stajı barədə məlumatlar əmək kitabçasında əksini tapsa da, məhkəmə əmək kitabçasında olan məlumatlarla bağlı araşdırma aparmalı olmasına dair Ali Məhkəmənin göstərişlərini icra etməmişdir.

44. Göstərilənlərə əsasən məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddianın təmin edilməsinə dair birinci instansiya məhkəməsinin qərarının dəyişdirilmədən saxlanması barədə apellyasiya instansiyası məhkəməsinin gəldiyi nəticə qanuni və əsaslı olmamışdır. Odur ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qərarı maddi və prosessual hüquq normalarına əməl edilməməklə qəbul olunduğundan ləğv edilməli, iş təkrar baxılması üçün həmin məhkəməyə göndərilməlidir.

45. İşə təkrar baxan apellyasiya instansiya məhkəməsi Ali Məhkəmənin hazırkı qərarında əks olunmuş hüquqi mövqeni nəzərə almaqla işə baxmalıdır.

46. Yuxarıdakılara əsasən, məhkəmə kollegiyası

QƏRARA ALDI:

Kassasiya şikayəti qismən təmin edilsin.

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin İnzibati kollegiyasının 2-1(106)-38/2021 sayılı, 25 may 2021-ci il tarixli qərarı ləğv edilsin.

İş təkrar baxılması üçün həmin məhkəməyə göndərilsin.

Kassasiya şikayəti qalan hissədə təmin edilməsin.

Qərar qətidir.